

Pastorală la Învierea Domnului.

No. 2526/1933.

GRIGORIE*)

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei rămâne a Aradului, Ienopolei și Hălmeagului, precum și a părților din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă.

„Căutați pe Iisus Nazarineanul, cel răstignit? A înviat, nu este aici” (Marcu 16 v. 6).

*Iubiții mei fii sufletești,
Evlavioase fiice duhovnicești,*

Aceste cuvinte îngerești vestiră odinioară femeilor mironosițe învierea Mântuitorului și vestea aceasta a fost începutul unei mari bucurii pentru oamenii sfinți ai lui Dumnezeu. Din clipa aceea sfinții Apostoli părăsind frica de mai înainte, începură a vesti pe Domnul cu și mai mare putere, precum pomul primăvara prinde nouă putere. Din învierea Domnului au înțeles ei că Mântuitorul nu este un simplu învățător, căci o învățătură în sine nu este încă o mântuire. Din înviere au văzut că pilda de jertfă alui Iisus nu era o simplă pildă, care în sine iarăși nu mântuiește.

Mare bucurie am avea azi, dacă întreg

neamul nostru românesc și chiar întreaga omenire ar înțelege că Hristos este mai mult decât învățător și mai mult decât pilduitor. Ce folos iubiții mei, de acele învățături și pilde, cari le învățăm, dar nu ne ridică și nu ne dă putere de viață?! Ce folos de florile măiestrite și nenaturale, cari împodobesc casele noastre, dacă ele nu au miros fermecător, ce folos avem de pomul care înflorește dar nu dă și fructe?!
Ințelegeți neamuri și vă plecați adevărului, că prin înviere Domnul a dovedit că El este Dumnezeu și că învățăturile Lui și pildele Lui sunt dumnezeiești. Ințelegeți din Învierea Domnului că tot ceea ce a făcut Domnul pentru noi, a fost și este lucrarea lui Dumnezeu, care nu s'a mărginit numai la cuvinte și la pilde. Creștine, Creștine, adu-ți deci aminte că atunci când a așezat Domnul taina sfântului botez, a așezat-o Cel ce a înviat din morți, iar când a așezat alte lucrări sfinte, le-a așezat Cel Inviat din morți! Adu-ți aminte creștine că Învierea

*) Prea Cucernicii Preoți vor citi această scrisoare Pastorală la Sf. Paști fără nici o modificare. Spre a o putea citi cu efect se vor pregăti.

Domnului s'a făcut pentru ca să te gândești serios la învierea sufletului tău.

Doamne, Dumnezeu, Tu știi că pe noi credincioșii noștri ne numesc părinți sufletești, ajută-mi deci Doamne ca și eu ca un adevărat Părinte să luminez pe fiii mei sufletești! Ajută-mi Doamne, căci nu ajunge să-mi zică lumea cârmuitor de suflete, ci trebuie să fiu și luminaător și cârmuitor adevărat, mântuitor al poporului meu.

*Iubiții mei fii sufletești,
Evlavioase fiice duhovnicești,*

Grele sunt zilele în care am rugat pe Dumnezeu să-mi ajute a Vă lămuri că sunteți datori a vă gândi la învierea sufletelor voastre. Lumea de azi tot mai mult și-a pierdut gustul să mai audă de Cuvântul lui Dumnezeu și se face a nu mai auzi glasul Bisericii Lui! Tot mai multă descurajare prinde loc între noi, lipsa de încredere este tot mai mare unii față de alții, teama zilei de mâne crește mereu și suferințele par a fi tot mai mari, așa că nici chiar bucuriile Invierei pentru mulți nu mai sunt bucurii.

Fraților,

Ca să ne bucurăm de Inviere trebuie să facem să învieze credința în noi. Trei lucruri ni se cer în scopul acesta: 1. să întipărim în sufletele noastre învățăturile lui Hristos și să le răspândim după puterile noastre și între alții; 2. să ne hotărâm a face precum zice Hristos și 3. să folosim mijloacele de sfințire, sfintele taine, dăruite nouă de Domnul. Cel ce nu și-a întipărit în suflet învățătura Domnului și nu caută să o urmeze, acela nu va osteni ca și alții să facă ceea ce zice Domnul și atunci minciuna, înșelăciunea, ura, pizma și alte păcate se vor găsi pe toate cărările.

De atâtea ori ne plângem de vrăjmașii bisericii, de cei ce-și bat joc de credință, dar să recunoaștem că cei mai mari vrăjmași ai Bisericii și ai neamului suntem noi, dacă nu avem credință, dacă stăm nepăsători față de ea. Mântuitorul spune: „Voi sunteți sarea pământului, dacă sarea se va strica.... de nimic nu mai e bună, fără numai de aruncat afară,

ca să fie călcată de oameni“. (Mat. 5 v. 13). Noi trebuie să fim o adevărată sare printre ceilalți oameni, nu ca să ne potrivim lumii, ci pentru ca să adeverim nădejile noastre prin o viață din credință. Noi suntem chemați a dovedi prin credința noastră, că avem scopuri înalte de ajuns.

De aceea strigăm azi cu toată puterea ca apostolul Pavel: „Deșteaptă-te cela ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos“ (Efes 5 v. 14). Deșteptați-vă fraților la viața milei și iubirei, căci prea e mare ura dintre noi, fiți credincioși în chemarea, în slujba voastră și aveți mai multă încredere în purtarea de grije alui Dumnezeu. Altcum credința noastră este moartă și moartea nu aduce bucurie.

Nu doresc nici unuia dintre credincioșii mei să aibe credința moartă.

Precum în mormânt este întuneric la cei morți, așa cei morți în credință nu văd iubirea lui Hristos pentru oameni. Cei morți în credință nu văd frumuseța virtuții și uriciunea păcatului.

Precum lângă mortul din mormânt este rece, așa lângă cel mort în credință nu vei vedea căldură pentru Dumnezeu. Precum cel mort trupește zilnic putrezește tot mai mult, așa și cel mort sufletește pierde înclinările bune, dar cel viu în credință rămâne statornic în hotărârea de a nu păcătui. Și vai, câți oameni nu păcătuiesc azi pierzând credința. Te îngrozești văzând pe omul păcătos, rău, fals, increzut, mincinos și lăudăros, așa că te ferești să-l vezi, precum te ferești a vedea un mort care a stat mai multe zile în mormânt.

Unde sunt morți, acolo e numai durere și întristare. În jurul unui sicriu pot să fie flori, dar de aici nu urmează că sicriul și mormântul nu au înfățișare grozavă când le privim. Așa și omul fără credință se poate îmbrăca luxos, poate mânca și bea, dar înlăuntrul său conștiința îl mustră, precum viermii rod trupul în sicriu.

Inspăimântătoare sunt aceste înfățișări și de aceea vă chiem pe toți la viața credinței. Omul credinței este treaz și increzător în Dumnezeu, el este curajos și plin de caracter. Nici o frică nici o amenințare nu-l clatină din

calea binelui, fie că-i bogat, fie că-i sărac, are liniște în suflet, căci n'are să se teamă de nimic, dar are multe de nădăjduit.

În împărăția sufletelor încă sunt legi, ca și în viața și împărăția statelor. Legile statului trebuie să le respectăm, căci deși ele se schimbă după împrejurări, numai prin recunoașterea lor se asigură conviețuirea cetățenilor și ordinea. Cu atât mai mult trebuie să recunoaștem legile cari nu se schimbă, ale sufletului, dintre cari legile credinței sunt între cele mai sfinte. Necredinciosul cade în diferite primejdii, dar credinciosul se încrede în scutul lui Dumnezeu care a zis: „Fie ție după credința ta (Mat. 9. 19). Numai cu adevărurile credinței putem văși sigur printre părerile schimbătoare ale oamenilor.

De aceea vă chem pe toți la luptă împotriva necredinței. Vă chem să vă înșiruiți în ceata acelor fiii buni ai Bisericii, cari în 5 Martie anul acesta, în Cluj au înființat Frăția ortodoxă ca să ajute cauza sfântă a credinței. Credința niciodată nu s'a răspândit fără jertfe. Cei dintâi creștini nu au atacat pe păgâni, dar s'au opus apucăturilor păgânești, ferindu-se de ele. Vă aduceți poate aminte, că în uriașul amfiteatru al împăratului Flavian oamenii se luptau cu animalele și erau uciși de animale. Zadarnic a oprit împăratul Constantin aceste jocuri, căci oamenii mergeau mai departe să se desfășeze văzând scene de omor în teatru. În anul 403 însă un simplu călugăr, cu numele Telemach se duce în teatru și strigă lumii de acolo să înceteze cu priveala. Toți aruncă în el cu pietri, și sângele lui colorează țărâna, dar de atunci au încetat luptele acelea ucigătoare și Telemach a biruit.

Biruință am avea pe toată linia, dacă fiecare dintre noi ar fi un Telemach, care să gândească altcum și să făptuiască altcum decât lumea de rând. M. Sa iubitul nostru Rege, onoratul Guvern și alți fii ai țării se ostenesc să facă bine și deci toți bunii creștini ajută și viața aceasta să fie și mai bună, dacă vor lupta cu credință creștină. În nădejdea aceasta pe toți vă chem să luptați pentru neam și pentru lege. Toți necredincioșii și vrăjmașii țării noastre s'au întovărășit să ne răpună, dar

Dumnezeul părinților noștri nu va lăsa părăsiți pe acei frați Români, cari plini de credință cântă azi din inimă curată: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le“.

Cu această nădejde vă zic azi tuturor: „Hristos a Inviat!“

Al vostru al tuturor de tot binele voitor
Arad, la Invierea Domnului 1933.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcop.

Mijloace de consolidare ortodoxă¹⁾

de arhim. P. Morușca.

Prin strălucita adunare de constituire a „Frăției Ortodoxe Române“, în Dumineca ortodoxiei, la Cluj, s'a pus în centrul preocupărilor noastre spirituale problema ortodoxiei românești în toată complexitatea ei.

Deodată cu strângerea rândurilor fiilor buni ai Bisericii în jurul ierarhiei și sub aripile ocrotitoare ale așezământului sfânt, — care ne-a fost pavăza vieții neamului în trecutul de răstribite și trebuie să ne fie farul de lumină călăuzitoare în viitor, — ni se impun și nouă, slugilorilor altarelor îndatoriri de conștiință și de acțiune dela cari nu putem absentă.

Organizația mirenilor noștri se cere inspirată, orientată și alimentată, cu tot ce clerul poate pune în valoare din partea sa, în cadrele largi și luminoase, ce s'au conturat în discursurile program, rostite de înalții noștri chiriarhi, cu prilejul acelu început de restaurare a ortodoxiei în Țara noastră scumpă.

Era timpul suprem să se pună problema ortodoxă și să se afirme rostul Bisericii strămoșești în trământările de viață ale neamului. O cerea spiritul vremii și necesitățile actuale ale Bisericii și poporului nostru ajuns în bătaia afător curente, cari îi amenință viața religioasă și socială. O cere nevoia de apărare în fața forului, concentric, în care e prinsă Biserica și sufletul ortodox de vrășmași vechi și noi. Sus, asupra parapetelor, dau năvală indiferentismul primejdios, ateismul deghizat, francmasoneria, spiritismul, teosofia, — tot atâtea rătăcirii ale spiritului vremii, cari vor să strecoare în sufletul păturei noastre intelectuale, o altă religie, decât a blândului Isus și o altă concepție de viață decât cea creștină ortodoxă. Iară jos temelina, masa mare a poporului, este izbită de ademenirile catolice, prin ramura unitată, și de ispiirile unor rătăcirii sectare, cari pulverizează unitatea sufletească, viața românească cea într'un Duh, o credință și un botez, păstrată prin tradiția de veacuri sub ocrotirea aripilor Bisericii ortodoxe.

¹⁾ Din referatul către conferința P. C. Protopopi, ținută la reședința episcopescă, în 9 Mart. 1933.

Propoveduirea doctrinei.

În fața acestor stări de lucruri, *misionarismul religios*, instaurat cu însuflețire și înaltă pricepere în eparhia noastră, se cere susținut și intensificat.

Prestigiul Bisericii dominante ne impune datoria de a scoate în văzul lumii, de a desvăli și a afirma, printr'o *atitudine militantă*, adevărurile de credință și de viață religioasă, comoară, pe care singură Biserica ortodoxă a păstrat-o curată și nefalsificată, în toată strălucirea ei originară, cum ne-a lăsat-o moștenire Intemeietorului ei, Domnul nostru Isus Hristos. Și numai această Biserica ortodoxă este așezământul divin, protector și inspirator al adevăratei și sănătoasei concepții de viață creștină, superioară, sigură, cuprinzătoare, bine fundată și consecventă, care poate da răspuns mulțumitor și liniștitor pentru toate problemele ce se pun vieții aici pe pământ. Concepția ortodoxă asupra vieții omenești și a rostului ei în lume, trezește cu lumina ei întunerecul nesiguranței și al neștiinței, pe cât e cu puțință de realizat în drumul acestei vieți de pelerinaj spre alte limanuri. Inspirați noi înșine de această convingere luminoasă, o putem împărtăși și altora și o putem pune cu șanse de succes și în fața celorlalte contesiuni și religii.

De aceea *doctrina ortodoxă*, învesmântată în duh și simț românesc, se cere propoveduirea cu râvnă și avânt de slujitorii Bisericii, ca să se impună prin adevărul, frumusețea și puterea ei. Ideile preconceptuate să fie lămurite, nedumeririle risipite, atacurile respinse cu înțelepciune și obstacolele înlăturate cu grijă, ca izvoarele harurilor divine desfundate să-și reverse apa lor vie peste lanurile întinse ale sufletelor, să le învieze, să le aducă la picioarele lui Hristos. Cu ajutorul Lui și prin mijlocirea Bisericii, cea una, sfântă, sobornicească și apostolească, să-și lucreze mântuirea.

Viața creștină a neamului nostru, ca și în alte părți, a fost adânc zdruncinată de materialismul și demagogia vremii și se cere readusă la o viață de contemplație și meditație religioasă, cu o pronunțată nuanță de înfrânare, de ascetism rodnic; la o viață de pietate, care nu este numai decât o lepădare de trup, ci numai de stricăciunile, pe cari le pricinuieste sufletului. O credință religioasă vie curățește și trupul, prefăcându-l în biserică a Duhului din sicriu al sufletului.

În sprijinul acestei năzuințe trebuie să aducem mai mult decât am făcut-o până acum, învățăturile strălucitei tradiții ortodoxe, cuprinse în scrierile sfinților Părinți și ale marilor Dascăli ai ortodoxiei. Ei au știut să potrivească doctrinei mântuitoare, pe care o propoveduiau și viața lor a s c e t i c ă - m i s t i c ă , cu dragostea lor de frumusețea duhovnicească, pe cari nu le mai întâlnim în aceeași măsură la scriitorii bisericesti mai noi. Dar cari trebuie să devină iarăși o realitate vie, actuală.

Dragostea milostivă.

Învățământul doctrinar nu se poate despărți de viață, împreună alcătuiesc un tot unitar, Biserica Domnului în sufletele credincioșilor, în care pilde de viață a Sfinților ei exercită o impresiune puternică asupra vieții curente. De aceea, alături de propoveduirea doctrinei sale, ortodoxia românească trebuie să-și pună în valoare dragostea evanghelică, de care se inspiră, pentru a se afirma în fapte de binefacere.

În concepția ortodoxă dragostea are cuprins larg. Ea îmbrățișează sărăcia, mizeria și păcătoșenia, ca pe toate să le lecuiască, să le tămăduiască. Dar până acum Biserica ortodoxă, se pare, prea mult a neglijat preocuparea de viața socială și de soarta individului. A stat ca o iconă, prinsă în colțul casei din spre răsărit în lumina candeliei aprinse, dar nu s'a coborât, nu s'a apropiat de viața ce se scurgea la poala ei, în frământări rezezi și adeseori turburi. Biserica trebuie să-și consacre energia divină, pricepera înțeleaptă și întreg devotamentul ei, al clerului și al credincioșilor săi, pentru a îndrepta anumite stări rele. Să netezească asperitățile vieții, să niveleze inegalitățile, să înfrâneze, nedreptățile, să potolească durerile, pricinuite de încercările sorții. Să întinzeze *instituții de caritate*.

Nu mă voi ocupa acum de acestea, ca de mijloace foarte importante pentru consolidarea ortodoxiei, întrucât am avut prilejul să le tratez altă dată¹⁾.

Și nu voi stărui nici asupra organizării feluritelor *societăți* cu caracter de *propagandă religioasă* și culturală, sub egida Bisericii, pentru cari de o potrivă a dat Prea Sfințitul nostru Stăpân îndemnuri stăruitoare și orientări precise, în cărțile, pe cari le-a tipărit și prin circulare confidențiale. Ci mă mărginesc să spun, că dragostea milostivă, dragostea slugitoare, ca aceea a Samaritanului milostiv, — milostiv nu pentru cei doi dinari, dați gazdei la casa de oaspeți, ci pentru serviciul personal, pe care l-a îndeplinit față cu cel nenorocit, — dragostea salvatoare, ca aceea a sfântului Nicolae și a atâtor altora din timpul creștinismului clasic și din toate vremurile creștinismului activ, constituie o mare putere de îndemn la consolidare și solidarizare a ortodoxiei zilelor noastre. Dragostea către aproapele este temelia edificiului duhovnicesc. În Paterie (Cartea Părinților) aflu această judecată pilduitoare: Fratele care poartă șase zile în săptămână, de s'ar spânzura de nas chiar și tot nu va putea să fie de o potrivă cu cel ce face ascultare pe lângă cei bolnavi*. Postul e zadarnic, veghea e zadarnică și zadarnică și truda fără iubire — căci Dumnezeu dragoste este (I. Io. 4, 8).

Propoveduirea deschisă și hotărâtă a adevărilor religioase, mărturisirea răspicată a credinței ortodoxe, prin cuvânt și prin atitudine în viață, e o rugăciune și o bucurie a sufletului. Și constituie o forță de îndemn și la străduință morală, o împinținare la fapte ale dragostei milostive. Învățătura și fapta sunt desigur cele mai puternice mijloace de a atrage sufletele, de a le consolida și ținea în credința ortodoxă.

Aceste mijloace esențiale, generale și permanente sunt de o potrivă valabile oricând și ori unde. De aceea ar trebui cuprinse într'o carte familiară, la îndemâna tuturor, care să înfățișeze doctrina ortodoxă în toată frumusețea ei, să lămurească adevărurile ei în raport cu învățăturile de credință ale celorlalte confesiuni și religii, cu cari stăm în față. Și la fel ar trebui să cuprindă această carte învățăturile morale, pentru viața individului, de toate vârstele, ca și pentru viața familiară și socială, întemeiată pe dragostea evanghelică.

¹⁾ La „cursul misionar“ organizat de P. Sfințitul nostru episcop, Grigorie și sper să poată fi tipărite în broșură.

Paștile.

Pe muntele Golgota a murit Isus în Vineria patimilor. Ovreii cari l'au răstignit și au frecat mâinile cu mare bucurie grănd mulțumii: a murit răsvrătorul. Ucenicii desnădăjduiți șoptiau: a murit iubirea. Iar mama lui Isus a plâns lacrimi grele de durdre: a murit fiul meu.

Toți cari erau în jurul lui au crezut în acele clipe că Isus a murit. Unii îl plâneau cu amar. Iar dușmanii lui săltau de bucurie.

Dar moartea lui Isus a fost numai pragul revenirii lui la adevărată viață.

Și iată a treia zi, în zorile răsăritului minunea se întâmplă mare, minunată și fulgerătoare. Și ca o schintee de foc străbate în largul Ierusalimului cuvântul: Hristos a înviat.

Din gură în gură aleargă vestea cea nouă, tresărind în sufletele mulțimei simțiri de înflorare.

Ucenicii, apostolii, mironosițele și prietiniil trăsesc clipe de bucurie fără de seamăn, iar fariseii și cărturarii se întunecă plini de groază, pentru că înțeleg că învierea lui Isus înseamnă împlinirea vestrii prorocilor.

Din această clipă moartea a trecut la viață. Din această clipă pornește ca un vifor de primăvară învierea omenirii la adevărată viață.

Cuvântul lui Isus pleacă purtat de apostoli, ca o solie bine vestitoare în largul pământului. Intră în colibele săracilor, a robilor și a celor năpăstuiți de soarte. Renașterea pornită din cele mai ascunse colțuri frânge toate zăgazarile și doboară zăvoarele tuturor porților.

Cuvântul lui Isus intră în palatele boerilor și împăraților, în alcăturile împărățiilor, în adăpostul școlilor și ale științei. Pretutindenea duce flori de trezire, vestind fără șovăială: iubirea, dreptatea și adevărul.

Sute de ani au cercat împărații romani să sugrume în sânge legea cea nouă a Mântuitorului. Au schingiuit mii de ucenici ai lui Isus, au sfâșiat au tăiat și sugrumat mii de robi, de țărani, de boeri și de ostași, au ucis bărbați și femei, copii și moșnegi, ca să o stărpească din rădăcină.

Stejarul însă cu cât îl încunjură mai multe furtuni și mai turbate vifore, prinde rădăcini tot mai adânci, le înfruntă fără teamă și se înalță tot mai falnic către cer.

Cuvântul lui Isus a biruit lumea toată, pentru că legea lui se întemeiază pe adevăr și pe dreptate. El intruchipează pe Dumnezeu pe

pământ. Pe Dzeul iubirii, al milosteniei, al binefacerii și al iertării.

Isus chiamă și astăzi pe tot omul la sine. Mângâie sufletele sdrobite de durere, alină suferințele, tămădueste boalele, căldușește pașii celor șovăitori, bate la ușa tuturor și este pururea și totdeauna de față în mijlocul celor ce-l caută pe dânsul.

Sunt oameni cari caută să alunge pe Isus din pragul caselor lor. Sunt stăpâniri cari sguđue temelile învățăturilor lui, punând în locul iubirii mângâitoare și iertătoare, răsbunarea sângeroasă și ucigătoare. Ranele ce le îndură însă cuvântul evanghellei lui Isus sunt isvor de renaștere nouă. Din sângele și lacrimile celor drepti răsare floarea vieții adevărate, care mai curând sau mai târziu va duce la căință și părere de rău pe toți cei rătăciți.

Isus trăește și va trăi în veci, pentru că în evangelia lui este sălășluit cuvântul lui Dumnezeu, iar viața omului de pe pământ nu poate trăi fericită și mulțumită, decât prin cuvântul acesta.

Glasul praznicului de azi ne chiamă la Iisus Hristos.

Păstorul care ș caută oile.

Una din frumusețile învățăturii Mântuitorului Iisus Hristos, este și aceea de a fi vorbit pe înțelesul tuturor cu exemple din viața obișnuită a celor ce-L înconjurau.

Minunate sunt fragmentele din viața păstorului, descrise de sfinții evangheliști Matei 18, 12—13, Luca 15, 3—6 și Ioan 10, 11—16.

Purtarea de grijă a lui Dumnezeu, de a veghea ca oamenii să nu se rătăcească, este asemănată cu grija păstorului de a observa să nu se piardă oile.

Cine cunoaște însă viața păstorească, știe că începutul pierderii oilor este amestecul cu alte turme, și acest amestec plin de neșaz, se face mai ales, la isvoare, unde turmele se întâlnesc.

Fie că oile se rătăcesc în altă turmă, fie că din altă turmă au venit oi streine, răul este tot așa de mare, căci destul este ca o singură oale să învețe unde este un isvor cu gălbează, pentru ca pe toate să le ducă cu ea, de aci și proverbul: „când o oale sare în baltă, sar toate după ea“.

De aceea păstorul se grăbește să-și caute oala pierdută, cât mai în grabă, până nu s'a molipsit.

Aceeaș grije o are și păstorul de suflete și în acelaș timp datorie, „pentru că din mâinile lui va cere Dumnezeu sufletele celor rătăciți“.

Iată în Bucureștiul nostru, sunt multe izvoare ale științei, unde din toate colțurile țării aleargă tineretului să se adape. Sunt multe izvoare bune cât de multe sunt și cele rele, otrăvitoare de suflet! Și câți tineri amestecați, de pe toate platurile patriei, nu merg

la aceste isvoare pline de gălbează, ca și oile cele blânde dar proaste. Unde sunt păstorii? Unde sunt acei cărora li s'a dat să păzească turma să nu se amestece, să nu se rătăcească? „Nu se găsește nici unul, printre ierarhii noștri, care să se hotărăscă să sfășie înțelepciunea biroului și confortul reședinței Vlădicești și să lasă la vadurile Iordanului, pentru marea recrutare necesară neamului vremii? întrebă Părintele Profesor Universitar Gala Galaction în ziarul Curentul de Duminecă 19 Martie a. c.

Dumnezeu însă a voit ca să aibe un răspuns chiar în acea Duminecă, căci iată unul din ierarhi despre care se întrebă P. C. Sa., în mijlocul Bucureștilor își caută turma.

Este vorba de Prea Sfințitul Episcop Grigore Comșa al Aradului. După căldurosul apel ce-l face către preoțime, în articolul „Ne chiamă poporul“ apărut de curând în această foale, Prea Sfinția Sa, dă exemplul de coborâre, de cercetare, de căutare a turmei arădane ce o are în păstorie.

De astădată lasă staulul arădan și vine să cerceteze pe cei plecați la București, vine în mijlocul studenților arădani, să-l vadă, să-l asculte, dar mai ales să le vorbească, ca un părinte care nu-și mai poate stăpâni dragostea și dorul după copiii duși de acasă și pleacă după ei.

În sala cea mare a bătrânului liceu, Sf. Sava, unde Gheorghe Lazăr primul dascăl român al Bucureștilor își învață elevii acum peste o sută de ani, Prea Sfințitul Episcop explică fiilor duhovnicești ce este „apostolatul laic“.

Apostolatul laic, misionarismul laic sau felul cum trebuie să lucreze cel ce nu au darul preoției, pentru mântuirea lor și a semenilor lor, este o problemă care de mult frământă inima zeloasă a Prea Sfințitului Episcop al Aradului — cel puțin așa se pare din cuvântul sguduitor și scrierile P. S. S. din ultimul timp — și această problemă este a întregii Biserici Ortodoxe Române.

Fiecare vorbă, fiecare cuvânt, este o săgeată, este un vânt care isbește dulce inima celor din sală, o mișcă, o face să tresalte către o altă lume, mai presus de fire, pentruca apoi să se aplece cu milă către aproapele său care zace în nepăsare dincolo de zidurile sălții, în alaiul capitalei.

Unor tineri, pentruca să-i înflăcăreze să-i facă să pornească la fapte, trebuie să le vorbească sau un bătrân din multe expereințe sau un tânăr din entuziasmul inimei. Prea Sfințitul Grigore le-a îmbinat însă, în mod minunat pe amândouă, sfatul bătrâneții cu entuziasmul tinereții.

Ceeace îl caracterizează pe P. S. S. este însă, râvna, dragostea unită cu luțimea curajului care dă zelulul misionar, dorința de a vedea alături de preot, dar are o datorie cași a preotului. Parcă aud mereu cuvintele de tenor al amvonului: „Fiecare om trebuie să colaboreze cu Dumnezeu... a cere numai dela preoți este o pretenție prea mare... creștinii cei buni, cei credincioși să aducă pe cei necredincioși la biserică“.

Dacă amintindu-mi de cuvinte ca acestea mi se umple sufletul de bucurie și mă face să nu uit acele clipe prea frumoase, mă întristez pentru dragostea egoistă a fraților studenți arădani, cari n'au dat de veste și celorlalți studenți, pentruca să fi avut și ei părtașie de așa bucurii rari.

Lor le amintesc cuvintele Mântuitorului: „*Mal am și alte oi cari nu sunt din staulul acesta și pe acelea trebuie să le aduc*“ (Ioan 10, 16).

Gh Paschia,
ostaș al Domnului, București

Iar lângă crucea lui Iisus sta mama lui...

Și era la a șeasa oră și s'a făcut întunec peste tot pământul până la a noua oră. Și s'a întunecat soarele și s'a rupt catapeteasma templului prin mijloc. Era înspăimântătoare arătarea cerească, ajunsese la culmea cea mai înaltă ura omenească care a pironit pe cruce pe blândul Iisus. Dar în furtuna venită din ceruri și în uraganul sălbatec al răsbunării omenești se ridică potolitor și mângăietor suspinul mamei adânc suferindă și mai adânc iubitoare. Și cine știe, dacă nu era aceasta sfânta inimă de mamă în mijlocul ciocnirii violente a cerului și a pământului poate lumea ar fi dispărut, un semn și elementele lumii să făceau cenușe și praf.

În Vinerea răstignirii Maica Domnului a salvat lumea ca răsplată a multor suferinți săgetătoare. Istorică și simbolică faptă va rămânea pentru totdeauna capul plecat pe cruce al Mariei care nici de asta dată când oamenii i-au chinuit și i-au omorât pe fiul ei Sfânt nu a cerut răsbunare ci iertare pentru cel mai setoși de răsbunare dușmani. Tabloul acesta măiestros al mamei iubitoare și iertătoare s'a întipărit așa de profund în inimile oamenilor încât nu se poate închipui putere care să-l șteargă de acolo. Groaznic și măreț a rămas tot ce s'a petrecut în Vinerea mare pentru toate timpurile. Nu poți iubi pe cineva cu tot focul sufletului, dacă nu-l cunoști.

Maica Sfântă i-a cunoscut mai bine pe Fiul ei Sfânt și de acela i-a iubit așa de mult și nu s'a îndepărtat dela crucea lui nici atunci când i să părea că două brațe de mamă sunt prea slabe, prea gingașe, prea timide decât să poată opri pe loc urgia cerului și a pământului. Niciodată iubirea, cât se poate cuprinde cu mintea omenească nu a ajuns la atâta profunzime și la atâta înălțime cum ajunsese în inima Maicei Sfinte în ziua răstignirii. Lumea privește Vinerea Mare, privind-o numai din o lature, ca cea mai neagră, ca cea mai tristă zi, dar dânsa de fapt strălucește de cea mai nobilă iubire ca un monument măreț în lumina potolită și blândă a nopții. *Candela strălucitoare, mângăietoare și plină de nebirută iubire este inima Maicei Domnului peste mormântul Fiului ei.*

Aceasta inimă de mamă potolită cu sfințenia iubirii cerești îl cheamă, îl strigă și-l așteaptă pe Mântuitorul, care a treia zi îl răspunde cu mărita Sa Iaviere.

Așa cum vine lumina curată și caldă a soarelui nesilită de nimeni și nesuferind nici o împotrivire și învesel. Ște toate făpturile, așa s'a arătat cu dela sine putere învierea Domnului, umplând lumea cu bucurie și veselie. Aceasta este deosebirea între bucuria pe care ne-o dă Dumnezeu și între bucuria pe care ne-o dă lumea. Cea d'n urmă se naște sfioasă, strălucește câțva timp și apune iarăși, dar cea dintâi vine în mod abundent, puternică și nu apune niciodată, aprinzând și întărind inimile omenești pentru totdeauna. Nu sunt

cuvinte trecătoare ci realitate veclnică ce cântă biserică noastră. Ceriurile după cuvîntă să se veselească și pămîntul să se bucure și să prăznuască lumea cea văzută toată și cea nevăzută, că Hristos s'a sculat, *vesella cea veclnică*.

Cu adevărat s'a veselit lumea la Învieria Domnului, dar ființa care era mai bine pregătită pentru această veselie, era Maica Domnului. Dînsa a beut paharul amărăciunilor până la ultimul strop, până la sleirea totală a puterilor și acum îl era sete și foame să guste întreaga bucurie de pe urma Învierii Fiului său.

Iată cea mai fericită mamă de pe fața pămîntului și în ziua Învierii inima ei înflorise așa de minunat și așa de bogat, încât florile acestea nu se mai pot săvârși niciodată. Lumea le cere și Maica Sfîntă de bucuria Învierii Fiului ei le dă tuturor cu amîndouă mîinle. Maica Domnului înțelege așa de bine toate suferințele și toate bucuriile curate ale femellor, fiindcă le-a gustat pe toate în măsură nemai pomenită de o ființă omenească.

Femela care a simțit dela ivirea ei pe pămînt, că puterile ei fizice sunt slabe întotdeauna, a căutat să se înalțe, să muncească și să biruie prin *credință, iubire și nădejde*. Nu lumea materială a fost domeniul ei, ci lumea sufletească, de aceea vedem că dînsa a înțeles mai repede învățătura Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și nu l-a părăsit pe acest Mîntuitor niciodată până la cruce și la moarte.

Praznicul Învierii Domnului este chiar praznicul sufletului feminin, care zilnic suferă de pe urma idealismului său. Atunci, când lumea în idealism vede o lume iluzorică, o lume care nu ar avea a face nimic cu neville brutale ale vieții, femelle urmînd pe Mîntuitorul care s'a arătat biruitor prin curățenle, blîndeță și milă și peste toate puterile brutale ale pămîntului trebuie să fie ostașii neclătinați ai vieții ideale, fiindcă *Sfînta Înviere nu este numai un isvor îmbelșugat de bucurii sufletești, ci o cheazășle veclnică și tare a idealismului care are să învingă chiar dacă toate puterile iadului până la una s'ar împotrivi*.

Surori creștine Hristos a înviat. Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Ingrijirea morminților.

De multe ori am admirat măreția și puterea unui stejar. Cum crește și se desvoltă falnic. Cu ce tărie rezistă contra intemperiiilor naturii. Și iarăși de multe ori am fost fermecați de frumuseța unei flori. Și ochiul nostru nu s'a săturat privind gingășia ei. Dar poate nici-odată nu am stat să medităm că stejarul este tare prin rădăcinile sale și că floarea ajunge fermecaătoare, prin viața ei țesută cu pămîntul, pe care crește și sub care se ascund fibrele hrănitoare ale rădăcinii sale.

Oare nu trebuie să fie și omul în desvoltarea sa asemănător puternicului stejar și gingaș și curat ca o floare? Oare fibrele cari ne leagă de acest lut trecător nu-și au extremitățile lor în chiar țărâna mormintelor înaintașilor noștri?

Noi știm că atîta vreme, cât un om sau un popor a păzit cultul morților, a sporit în credință, a prosperat în țaria lui de rezistență, a fost mare, a fost mîndru și și-a croit un viitor sigur. Căci în mormintele părinților, moșilor și strămoșilor noștri, vedem noi nu numai o grămadă de pămînt, ci o istorie întreagă de lupte și suferințe, de învingeri ori înfrîngerii purtate și repurtate pentru ducerea la îndeplinire a poruncii lui Dumnezeu: creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pămîntul. În aceste morminte sunt îndemnuri, sunt ținte sunt ideale lăsate spre îndeplinire, sunt binecuvîntări și blesteme, sunt programe întregi de muncă și imbolduri la credință. Din ele trăim și noi. Ele sunt rădăcina vieții noastre pămîntești și spirituale, și fără de ele ne-am prăbuși la cea dintâi suflare a unui vînt protivnic și ne-am ofili la cea mai slabă pîpire a soarelui.

Și când la mărîtul praznic al Învierii Domnului, am auzit vorbindu-se atîta de mormînt, de mormîntul care a sălășluit pe fiul lui Dumnezeu. și care s'a deschis pentru noi, pentru a ne arăta și nouă tuturor ușa spre viața cea întru el, gîndul meu se îndreaptă și spre mormintele zilelor de azi, cari la învierea cea de obște se vor deschide și ele pentru arătare în fața judecării. Și mă întreb: suntem noi destul de recunoscători către morții noștri? Avem și noi morminte la cari să alergăm și să ne arătăm pioasa noastră legătură de continuitate sufletească cu ei? Cum ne comportăm față de locul în care sălășluiesc scumpele lor oseminte? Și dacă până acum nu am făcut în deajuns pentru cinstirea memoriei lor, ce avem de făcut pentru viitor?

Am citit că generalul Joffre mergea adese la cimitir, după războiu, ca și cum ar fi voit să stea de vorbă cu morții. Și am văzut, că mormîntul eroului necunoscut, a introdus în fie-care țară un cult, un cult mareț în învățăminte, sprijinit pe o credință universală: *că celor ce au trăit și s'au jertfit pentru noi le datorăm mai mult decît o sărbătorire, avînd a ne îngriji de mormintele lor pururea*.

Recunoștința oamenilor credincioși și a oamenilor culți către cei răposați se manifestă pretutindeni în grija ce o au pentru mormintele lor. Și trecînd pe lângă sate și orașe ne putem da sama ușor de gradul de cultură și credință a celor ce-l locuiesc. În multe locuri se poate admira o distinsă strădanie românească în această privință. Dar sunt iarăși locuri și chiar regiuni întregi unde recunoștința către cei morți este o noțiune cam ștearsă. În Eparhia Clujului bună-oară, autoritățile bisericești au fost necesitate să dea ordine în consecință, și aceasta — dacă îmi amintesc bine s'a petrecut abia în primăvara anului 1932, când s'a ordonat ca în Sîmbăta Rusaliilor în toate salele și orașele de o potrivă să facă să reinvie cultul pentru cei morți. Un fapt este constatat ca general: nu suntem destul de recunoscători către morții noștri; trebuie să ne facem. Și biserica noastră ortodoxă prin preoții săi, are să stea de veghe de azi înainte cu mai multă hotărîre și în această direcțiune.

Avem și noi morminte scumpe, de cari ne leagă amintiri pioase de rude, prietenj și cunoscuți, și a căror amintire de viață și fapte virtuoașe, trebuie să între în educația familiară a copiilor noștri ca o moștenire sfîntă. În felul acesta vom păstra o necesară continuitate sufletească cu ei și ne vom achita

cu credințioșie de această datorie ce ne încumbă, ca urmași ai lor.

Cei ce au trecut pe la Puțna ori pe la Argeș, povestesc cu înflăcărată emoție, cum s'au purificat sufletește atingând pământul, în care își dorm somnul de vecie, mații voievozi și tutori de locașuri sfinte. Și grija ce o vedem în astfel de locuri trebuie să ne înșirue și pe noi mai aproape de ceata celor ce știu să își slăvească morții lor, ca să facem și noi așisderea.

Imi spunea cineva că într'o comună învecinată când în iarna anului 1932, un strat neobicinuit de gros de zăpadă a acoperit pământul, oamenii din sat, după ce au isprăvit de curățit pe acasă, au alergat cete-cete la cimitir și au făcut și acolo cuvenita îngrijire. Un străin stând de vorbă cu o ceată de românași s'a mirat de hărnicia lor. Iar un bătrân luând cuvânt a rostit cuvinte pline de înțeles adânc, zicând: *Și aici avem case, în cari sunt ai noștri. Vom trece și noi la timpul său în ele, alături de ceilalți cari ue-au premers. Trebuie să le purtăm grije celor ce locuiesc în ele, cum ne-au purtat-o și ei nouă odinioară, în viață.* Iată înțelepțiunea creștinului, simplu dar cuviincios exprimată, care ne dă un îndemn puternic de felul cum trebuie să ne comportăm față de cimitire și de morminte. Ingrijirea cimitirelor, înfrumșețarea mormintelor, așezare de cruci, zidiri de cripte și de capele, sunt traduceri în faptă a cultului nostru pentru cei morți, cari trebuie să încălzească ori ce suflet de român și creștin.

Și dacă până astăzi am fi întrelăsat ceva, să plinim de aci înainte: Dacă prin altceva nu le putem arăta dragostea noastră, celor răposaji, să ne îngrijim cu toată sollicitudinea, de locul, care ascunde scumpele lor moarte. Să avem atunci încredințarea că pentru faptele noastre ne vor binecuvânta cei dispăruți și vom servi exemplul frumos generațiilor viitoare.

Preot: *Grigorie Vermeșan*

Pagina tineretului.

Individualitatea Mântuitorului.

Caldul soare al Orientului, a scădat în ploaia de aur diafana figură a unui om sfânt. Cu pașii diriguți de Cărmuitorul a toate, acest om, avea menirea să ocrotească sub aripile sale imense, o întreagă lume de năpăstuiți. Și atunci, ca și acum — cu fruntea plecată spre lutul din care s'a zidit, cu sufletul încătușat de greul păcatului, omul n'a fost capabil să privească orbitoarea sclăpire, ce aureola fruntea senină ca albastrul cerului, a fiului lui Dumnezeu. Purtat pe aripi de inger, divinul Iisus Hristos, a isbutit să se înalțe pe culmi ne ajunse de nici unul dintre sutele de milioane de muritori.

Nici un eveniment, n'a răscollit mai mult întregul așezământ al societății omenești, influențând-o și dându-i noi directive, în toate ramurile de activitate, deslănțuind cea mai ridicolă revoluție spirituală — și nici o apariție nu păstrează în sine chipul eternului sublim ca misionarul trimis de însuși Dzeu pe pământ. Și prețul acestei reînvieri a feței pământu-

lui a fost crunt plătită de Omul Dzeu, ce avea să ridice păcatul lumii.

Înălțarea i-a fost simplă, dupăcum, tot așa de simplă — divină în simplitatea ei — i-a fost învățătura sa, incomparabilă cu nici o doctrină filozofică.

Viața i-a fost sbuciumată, mai sbuciumată decât a oricăruia dintre cei mai chinuți muritori, cu atât mai mult, cu cât, de sigur, n-o merita. Fără îndolală, că viața Mântuitorului este unică în dramatismul ei, existența fiindu-i într'o neconțință năzuință spre a moraliza și perfecționa. Evangheliștii martori ai atâtor tragice evenimente, ne-au lăsat cea mai prețioasă comoară, pe care a moștenit-o pământul — nici o viață de om ne fiind mai real prezentată în toate nobilele ei aspecte, ca în Sfintele lor Evanghelii.

Iisus Hristos, a văzut raza luminii într'un staul, în Vifleemul Iudeei. Încă din fașă, existența i-a fost mereu amenințată, când Irod — demon gelos de apariția unei filii atât de mult prorocite, îl invidia puterea, pe care, i-o bănuia nelimitată. Împăratul August, nu-și închipuia că al 750-lea an dela fondarea Romei, va aduce evenimente nemai întâlnite, iar Iosif și Maria, erau uimiți, văzând împrejurările în care fiul Dzeirii a luat trup omenesc, hărăzit de destinele inechitabile să-și ducă viața pe acest pământ necăjit.

N'a primit Iisus Hristos o educație aleasă; ea a fost aceea a omului simplu, netrecut prin rafinările unei intense culturi, care adesea, mai mult artificializează și denaturează. Însă creștea și se întărea cu Duhul, isbutind să se adape, în chip tainic, la oaza răcoroasă a tuturor izvoarelor de știință, dela însuși Dumnezeu. Sub oblăduirea scutului divin al aripei Părintelui Său, sufletul Copilului ceresc, a pătruns toate tainele existenței. Așa se explică, că Sfântul Vlăstar, încă din frageda vârstă de 12 ani, avea posibilitatea să pună și răspundă la chestiunile cele mai variate, rezolvind — cu atâta copilărească modestie — probleme, cărora bătrânii și învățații timpurilor, încercau zadarnic, să le afle rosturile. A fost un model de virtute și înțelepciune, tot comportamentul său respectuos, față de superiorii lui trușești și sufletești. A învățat la școala virtuții, cultivând studiul cel mai dificil al răbdării și dragostei față de oameni. Și-a supus trupul Său, la o înfrânare peste eforturile omenești, reușind ca, după o viață nepătată, după o îndelungă pregătire sufletească, să se facă apt pentru a-și începe cariera și menirea Sa de Dzeu pe pământ. A fost neconțințit ispitit și șicanat de ipocriții Farisei al timpului, El totuși, înțelegător al vanităților omenești, răspunzându-le cu același cald, blând surâsfeciorelnic, ce-l exaspera. A fost apoi vândut de însuși învățacelui său, și predat autorităților de stat, care înțelegând că tradiționala tiranie este la marginea prăpăstiei, i-au grăbit moartea, ca să se împlinească Scripturile, abia într'al 33-lea an al vieții sale...

Și aici începe tragedia lui Iisus, care n'a cunoscut mângăere pe pământ, decât lumina revărsătoare a dragostei celei mai profunde, nețarmurite O iubire din cele ce nu trădează în veci, a fost drept răspuns acelora ce au adăpat cu oțet și fiere, ce au sculptat și încoronat cu spini, pe Împăratul împăraților, accelerând-i mersul, spre stăpânirea ce-l aștepta de veacuri. A suferit rănile cuelor, ca să spele în abureala de sânge, toată depravarea omenească. Corpul i-a căpătat însă într'a 3-a zi fiori noi de viață, după care apoi, cerurile au străfulgerat, bolțile vind s'au spin-

tecat, iar blândul Miel al lui Dzeu, s'a reântors la Tatăl tuturor.

Iată care a fost viața unui Dzeu. N'a cunoscut nici luxul, nici satisfacția și confortul, pe care-l au atâtea mil și milioane, nevrednici nici să-l atingă încălțămitea. Iar boarea de aer curat, pe care a lăsat-o este cea mai genială capd'operă a omenirii, un produs al dragostei nețărmarite, al răbdării resemnate, al unui suflet desăvârșit. Un om a fost Hristos, cel a trăit și suferit, mai ales suferit, cu acelaș trup și suflet ca și noi. Altfel nici n'ar fi avut vr'o rațiune de a exista, toată viațasa, consfințită de cea mai exemplară conșeuență. A fost însă și un Dzeu adevărat — așa precum îl mărturisim în simbolul nostru creștinesc — acela, în a cărui persoană s'au împlinit toate proorociile, toate răzuințele sufletelor încrezătoare.

Care taumaturg, ar fi avut supranaturala putere sufletească, de a săvârși atâtea și atâtea minuni, pentru care însă, se pretindea o credință oarbă, spre a culmina apoi cu Minunea minunilor: propria sa „Inviere din morți”. Și n'a cerut decât o simplă retribuție: să fie urmat, spre binele însuși al aceluia ce-și vedea mintea'n beznă, ce tremura 'n nesiguranță, ca veșteda frunză, în bătaia vântului de toamnă.

Și totuși nemulțumiții necrofoni ai ateismului său antimesianismului sardonice, au căutat să sape la temelia Celui neîntrecut între oameni. I-au explicat minunile, prin simple scamatorii amăgitoare, simple sugestii sau hipnotizări. Dar care „sugesteur” a dat lumină orbului, sau suflare de viață cadavrului intern? Cine a avut o viziune mai lucidă, cu tot ce se va întâmpla în viitor, cu dânsul, ca Iisus Hristos? Ce formidabilă autosugestione, ar fi putut săvârși cea mai sublimă minune, *învierea* — pe care cu febrilitate o așteptăm — din mormântul străjuit de disciplina personificată? Este incontestabilă Dumnezeuirea lui Isus, Invierea Sa, consacrand o viață de crâncene martirism, aducând, odată cu renașterea eternei naturi, „pe pământ pace și între oameni bunăvoie”. Bunăvoirea frățească, pe care prin atâtea și atâtea extemianțe eforturi, ne străduim s'o întronăm în sufletele noastre, chinuite de greul existenței — nu putea fi adusă de o ființă ce căuta sub aparența realității, prin subterfugii și tergiversări să înșele o întreagă lume. Cum am putea concepe Invierea lui Iisus Hristos, care a consternat milenii de-arândul, o simplă fantasmagorie a Apostolilor? Dar rapiditatea cu care învățăturile lui Iisus au cucerit peste 600 mil. de suflete? Sau acele nimitoare acte de curaj ale martirilor, cari doreau să consfințească cu sângele lor, tot ceea ce fiul lui Dzeu a adus mângăere și refugiu în goana austeră a vieții?

Dar setea de ridicare spre absolut, spre perfecțiune, n'o vor putea-o tăgădui necredincioșii niciodată. Și cine caută frumusețea pe lume, pe Iisus îl caută — frumusețea întreagă și desăvârșită. Cine caută adevărul, pe el îl urmărește; iar pacea — singurul remediu pentru sufletele nemângălate, tot Iisus Hristos.

Secolele istoriei ne sunt o fermă dovadă, pe progresele enorme pe care, civilizația omenirii, în năzuința omenirii, le-a realizat, sub scutul divin al Mântuitorului. Iar când sufletele s'au emancipat de adăpostul odihnit al credinței și dragostei, atunci omul a devenit o fiară ciocotitoare, ce adulmeca din depărtare negura sângelui, setos să spintece și să sfarme, tot ce secole de prosperare și străduință, au realizat. Au declanșat atunci oamenii uriașe cataclisme, și trecând limitele păcii, omul și-a scaldat cu aviditate sufle-

tul în sângele fășnind de sub fierul împlântat în pieptul fratelui său. A crezut că în chipul acesta își va redobândi echilibrul pierdut ogorul mai mare, punga mai plină.

Și preluțiile sinistre ale lugubrilor măcel, poate că stârnește și acuma nori negri amenințători, în gena orizontului. În aceste zile mohorâte și afurisite; în anii aceștia, ce par a fi strâns în chenarul lor toate patimile și grozăviile, avem — mai mult de cât oricând — nevoie de ajutorul și mântuirea odihuitoare a Fiului lui Dzeu, de aripa sa protectoare.

Pe cel ce trăește mereu în mijlocul nostru, ce se arată sub înfățișarea nenorocitului ce-și cerșește pâinea, se cuvine să ni-l apropiem în sufletul nostru. Desnădăjduți, de pe muchii prăpastiei, rugămu-te, să te mai întorci odată printre oamenii ce te-au ucis ce te ucid mereu, spre a le da la toți, ucigași în întunesc, lumina vieții.

Încălziți de raza nădejzii, sub Sfânta egidă a unei Biserici pe ale cărei coloane marmoree se va sprijini întreaga lume înfrățită, vom înălța ochii înrouați de lacrimile spre azurul cerului, și ne vom simți puternici, ca porțile grele ale Iadului, să nu ne poată nici într'a împrejurare birui.

Pascu Teodor.
elev cl. VII-liceală.

O nouă izbândă...

Societățile religioase „Sf. Ecaterina” și „Sf. Gheorghe” ale elevilor liceului de băieți și fete, sub conducerea p. prof. S. Șefea și N. Tândrău, au aranjat Sâmbătă 1 Aprilie o serbare cu caracter religios, care s'a bucurat de un deosebit succes.

Programul a fost bogat, variat și a încântat numeroasa asistență.

Serbarea a fost deschisă prin cuvântările părinților-profesori de religie Ștefea și Tândrău, pe cari le vom publica în alți numeri ai revistei noastre.

1. Corul liceului de fete, condus de Dș. prof. E. Papp, a întâmpinat pe P. S. S. Episcopul Grigorie, și a executat apoi, „Aceasta este ziua”.

2. Dș. Letiția Buziu preș. soc. „Sf. Ecaterina” a vorbit reliefând cu dragălașie figura Sf. Fecioare, simbol al inocenței.

3. Dș. Herțeg Margareta — cl. VII. E. G. B. a declamat „Hristos a Inviat” de Al. Vlăduță.

4. Corul liceului de băieți, condus de Dl. prof. A. Popoviciu-Racoviță, a executat compoziția d-lui prof. „Sfânt...”

5. Dl. Pascu Teodor preș. soc. „Sf. Gheorghe” a vorbit eloquent și cu deosebită vervă, conturând viguros personalitatea Mântuitorului.

6. Dl. Băru Petru a declamat simțit „Pe Golgotă” de G. Gregorian.

7. Dl. Vaida la vioară și Grumaz la pian au executat „Ave Maria”.

8. A urmat apoi piesa „Hazail” de I. Luca cu următoarea distribuție: Hazail... Dș. Alina Serescu, Mama... Dș. Melania Anușca, Veronica... Dș. Lucia Mihuția din cl. VII lic. E. G. B. Neftali... Dl. Onea Gh., Tobii... Dl. Poadașcă Dan, Saul... Dl. Neamțu Pavel, Apostolul Petru... Dl. Lucaș L. Mihai din cl. VII. lic. „M. Nicoară”.

Piesa a fost admirabil interpretată. Contribuția personală a debutanților a compensat lipsurile scenice, aducând cinste societăților și tineretului.

P. S. S. a vorbit, apoi, entuziasmând tineretul cu vorbe calde și aducând cuvinte de laudă tinerilor debutanți.

Ne bucură faptul că în aceste vremuri de grea cumpănă, tineretul, care e supus la cele mai puternice curente cari animă societatea de azi, vine cu căldură și interes să-și afirme modeste posibilități în fața publicului arădan.

Aducem elogii tineretului studios, care ni-zuește la noul izbânzi...

Părintele prof. Tandrău încheie serbarea, spunând următoarele:

Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu răbdarea îngăduitoare a Domniilor Voastre am ajuns și la ultimul punct din programul nostru, care va fi — după cum obicinuim la toate ședințele societăților noastre religioase — o rugăciune cu ingenunchiere în fața lui Dumnezeu.

Ne simțim însă foarte măguliți de bunăvoința arătată acestei serbări și de aceea vă mulțumim din toată inima.

Recunoștința și mulțumita — nu numai a membrilor celor 2 societăți, cari au conlucrat azi aici — ci și a tuturor elevilor dela școlile secundare din Arad, se'ndreaptă azi în prima linie către luminatul cap al bisericii noastre din aceste părți, către Prea Sfinția Sa, care a binevoit să ne onoreze și cu prezența. Tineretul școlar din Arad, împreună cu toți părinții și profesorii lor, Vă aduc, Prea Sfințite Părinte, cele mai calde mulțumiri, pentru că ați strigat azi cu sfintele cuvinte: Lasați copiii să vină la Hristos, că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu. Și tot prin sfintele cuvinte ne-ați zis tot azi și nouă celor mari: Adevăr zic vouă, de nu veți fi ca unul din acești mai mici — nevinovați, modești, cu dragoste ferbinte față de părintele cel ceresc, nu veți intra întru împărăția lui Dumnezeu.

Pentru dragostea arătată tineretului, în tot

cursul activității laborioase de până aci, să ne dați voie, Prea Sfințite Părinte, ca în cununa recunoștinții, împletită de poporul ortodox român din aceste părți, să mai adăogăm și noi azi o modestă floare a inimilor noastre; numindu-Vă și părintele cel bun al tineretului școlar.

Bunul Dumnezeu să Vă hărăzească încă mulți ani de luminoasă păstorie!

Mulțumim apoi și Preacucernicilor părinți consilieri, cari V'au însoțit și îndeosebi tuturor cucernicilor și fraților întru Hristos preoți cari ne-au ajutat apropierea elevilor noștri de sfântul trup și sânge al Mântuitorul Hristos.

Mulțumim Dlui director Ascaniu Crișan pentru bunăvoința și sprijinul dat societăților noastre, precum și Dnei directoare Florica Bucurescu.

Asemenea mulțumim și onoratei asistențe pentru sprijinul moral și material de care ne-a învrednicit.

Dar Vă rog să-mi mai dați voie, ca în numele tuturor celor prezenți azi aici, să exprimăm o caldă mulțumită și unei persoane mai îndepărtate și anume Maicei Irina Lecca dela mănăstirea Agapla, care-a scris piesa, predată cu puțină și modesta știință actoricească a elevelor și elevilor din cl. VII dela cele 2 licee.

Îi mulțumim acestei Cuvioase Maici, că ne-a ajutat să arătăm creștinilor și acum în timpul sf. post al Învierii Domnului ce-ar trebui să fie teatrul: o școală de încreștinare și de inobilare a tinerului și a tuturor cari-l cercetează. Dacă noi Românii avem puțină astfel de adevărate piese de teatru, pe care să le folosim și în propaganda noastră religioasă, se cade să le încurajăm și să le prețuim mai ales pe cele care apar din râvna binecuvântată a pustnicilor evlavioși.

Urmează rugăciunea de mulțumită cu ingenunchiere.

Mihal Lucaș
elev

Ouăle roșii.

„Se zice că pe când se afla Domnul nostru Iisus Cristos răstignit pe cruce și pe când neîmpăcații săi dusmani îl necăjeau și-l batjocoreau în tot chipul, *Malca Domnului*, ca malcă, făcându-l-se milă de fiul său, luă o coră plină de ouă, se duse cu dânsa la jidovi și închinându-le-o îi rugă să înceteze a-l chinul și necăji mai mult.

Răutăcioșii și neîndurații jidovi însă, în loc s'o asculte, începură a-l batjocori și mai tare. Iar când Iisus ceru ca să-l dea apă de băut, ei îi deteără în batjocură oțet și urzici.

Maica Domnului, văzând aceasta, puse coșul cu ouăle lângă cruce și începu a plânge cu jale.

Stând coșul lângă cruce și curgând din mâinile și picioarele lui Isus sângele șiroiu, în scurt timp o parte se umplură așa de tare de sânge, că se făcură toate roșii, ca și când ar fi fost văpsite.

Domnul nostru Isus Cristos, văzând că ouăle s'au umplut de sânge își aruncă privirile către cei ce se aflau de față și le zice:

— De acum înainte să faceți și voi ouă roșii și împestrefate întru aducerea aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi!

După ce a înviat Domnul nostru Isus Christos, Maica Domnului a fost cea dintâi care a făcut ouă roșii, și mergând plină de bucurie cu dânsule ca să-l vadă pre fiul său, fiecărui om pe care îl întâlnea, îi zicec: „Christos a Inviat!” și-l dăruiă câte un ou roșu.

Conferință rostită către robii din penitenciarul Arad.

(Continuare.)

Bat-Seba acum soția lui David, născu pe pe Solomon, căreia Iehova îi dărui multă înțelepciune.

Despre înțelepciunea lui Solomon se scrie în Cartea I. a regilor, (cap. 3, vers 16—28) când aduse el o judecată între cele 2 femei mame, cari se certau pentru un prunc.

Solomon, spre a afla pe mama cea adevărată zise: Vom tăia pruncul în două și fiecare va lua jumătate.

Mama cea adevărată tăcu. Cealaltă însă, care își turtise în somn copilășul propriu, zise: Să nu fie nici al meu, nici al tău, tăiați-l. Mama cea adevărată însă zise: Rogu-te Domnul meu, dă-i copilul viu și nul omorâ...

Solomon dete copilul mamei adevărate.

Dela Solomon până la venirea lui Iisus fiul lui Dumnezeu s'au mai strecurat 27 de veacuri.

Iisus Domnul nostru a venit în lume plin de har și de adevăr și măcar că și-a luat trup omenesc El a adus în lume legea Dumnezeirii, fără să strice acela ce era bun în legile lui Moise.

Prin smerenia și blândețele sale, prin faptele sale și prin minunile sale, El îndrumă neamul omenesc, spre o viață nouă; El completează legea lui Moise.

Sfântul Ioan evanghelistul confirmă aceasta chiar în încheierea evanghellei, dela sfintele Paști, (Ioan cap. 1 vers 17) unde zice: „Că legea prin Moise a fost dată, iar darul și adevărul prin Iisus Cristos.”

Dacă legea lui Moise, împreună cu celelalte legi păgânești din timpurile antice nu vor fi avut timbrul perfecțiunii, atunci legea lui Iisus Cristos este și rămâne o operă deplină perfectă, pentru că e adusă de însuși fiul lui Dumnezeu.

Biserica lui Iisus Cristos, păzită în curățenia Creatorului ei, au fost izvoarele vieții noastre sufletești.

Prin botezul lui Cristos, ne-am spălat de păcatul lui Adam din rai, și ne-am îmbrăcat în haina cea nouă a credinței, dragostei și nădejdii.

Prin cuminicătura și spovedania ne-am ușurat sufletul.

Și prin cântă și rugăciuni și prin fapte bune, nădăjduim: să dobândim Iertarea, în ceasul judecării.

Razele luminei lui Cristos au trecut dela biserică prin școală, până la vatră fiecărei familii, așa cum trece azi sunetul, fie prin vorbire sau în cântare — prin undele aerului, dela Berlin la Arad și dela București la Paris.

Este chiar o datorie a fiecărui dintre noi, ba chiar o mândrie națională a noastră să o spunem urmașilor noștri, că în trecutul nu prea îndepărtat, cu 40—50 ani în urmă, poporul nostru dela sate, avea cu prisosință, curățenia trupească și sufletească.

Îmi aduc cu drag aminte, de ani copilăriei mele petrecuți în satul nașteri mele, la Cerneteaz.

Trec pe dinaintea ochilor mei tablourile, trăsurile, încărcate cu lucrătorii osteniți, ce se întorceau spre sat, pe inserate și par'că aud cântecele fetelor și feciorilor, pline de veselie și mulțumire.

Săracii erau și atunci ca azi, dar nu erau lipsiți de nimic, aveau și ei belșug din toate.

Grâu dela seceriș și trier porcuț, gălște capră dacă nu și vacă, haine, lemne vote bună și sănătate.

Căsuțele slabe cum erau dar erau ale lor. Din satul meu natal cu 300 de case n'am cunoscut decât 3-4 chirleși, toți cellalți aveau vetrele lor părintești. Până și țigani aveau colibe lor. Portul lor simplu cum era, neprețios, era și curat și național. Femeile purtau oprege, iar bărbații purtau cojoc și brudice din piei de oi și miei, sau suman și cioareci, (pantaloni) din șubă țesută în casa lor.

Cușma sau căciula de miel negru și opincile galbene erau podoabele bărbaților.

Parcă râdea biserică de voi bună, văzând atâta mulțime din popor, în costume naționale.

Chiar și sfântul Ioan Botezătorul și mergătorul înainte al Diului nostru Iisus Cristos, îmbrăcat și el în cojoc de cămilă și în opinci, privea de pe icoana sa de pe ușa dreaptă dela altar și parcă cu o față, ce rodia o expresie de adâncă bucurie, părea c'a înviat în trup.

Să-l vedți azi, pe sfântul Ioan Botezătorul în același chip și pe aceeași ușă, cât de întistat privește, la poporul, ce-și-a renegat cojocul și cioarecii, cușma (căciula) și opincile schimbându-le cu zdremțe svăbești și ungurești, de crezi, că toți sunt tătari.

Acum 2 ani, chiar în ajunul sfintei Mării, poftit de un neam al meu, venit pe goștie la noi, din America — zic poftit pe mașina sa un automobil frumos, mergeam spre Timișoara, la un frate al meu. Intre Cocota și Vinga întâlnim un grup de pelerini, cu prapori (litii) și cruce în fruntea lor. Din curiozi-

ate vărul meu opri și întrebă: De unde sunteți? Dela Cerneteaz fu răspunsul lor. Mă cuprinsă o jenă, căci erau chiar sătenii mei, vârstnicii mei cu feciorii și fetele lor. Cum nu, ce schimonosiți erau bieții-patrioții mei, cum zisei mai înainte, erau înbrăcați cu haine nemțești de țese păreau o adunătură de tătari, ca vai de ei.

Nu văd potriveală, între dulcea noastră limbă românească și între hainele de „petleman”, Betel manu:) cum poroclau sătenii mei odineoară, pe cerșetorii îmbrăcați în zdremțe nemțești.

Ear în afară de scârba asta etnografică, ce mi-au imprimat-o Cernetezenii, mai am și un alt motiv, poate tot atât de drept, (just) să deplâng cu frații mei împreună, închinarea Cernetezenilor unui alt idol „nemțesc”, și nu portului lor părintesc și strămoșesc. Acel motiv, e de natură economică.

Vinzi pielea de miel și oi, vinzi lâna pe nimica sau pe un preț bagațet și cumperi scump zdremțe tătărești. Deci lucrezi cu pierdere sigură.

Că în ce cinste s'a împărțit oarecând sumanul și cojocul, este de ajuns să amintesc, că cojocul nu-l puteau purta junii, ci numai bărbații căsătoriți. Cojocul alb, decorat cu flori și figuri roșii, era de-o frumuseță deosebită,

Tot asemenea avea și sumanul decorurile sale. Și unul și altul servea 10-20 ba chiar 30 de ani purtat fiind numai în sărbători.

Femeile erau gospodine și mame adorabile.

Până ce creșutul eu mare, la noi în sat nu se pomenea de vre-o bancă, nici populară nici anonimă. Eu m'am trezit numai cu banca Timișana, care însă, afară de fiertat tatăl meu, nu mai avea alt client în sat.

Imprumuturi mai mici sau mai mari se făceau între 2 bărbați prin înbrâncirea reciprocă a mânilor, la mijloc fiind cojocul sau sumanul celuilui imprumut.

Mare trebuia să fie suma, când se contracta cu același ceremonie patriarhală imprumulul, în fața maritorilor.

Dar ferit-al Doame, să auzi, că cineva să fie denegat imprumulul.

Bani, poporul nu prea avea, căci sinceri să fim, nici nu prea avea lipsă de ei decât la dări și (steuer, impozit) alte evenimente familiare, cum sunt nunțile, îngropăciunile ș. a.

Pentru atari evenimente gospodarul valoriza cereale (grâu, porumb, orz ș. a.) sau un cap de vită.

Pentru cheltuiala casei se îngrija femeia care cumpăra sare, oțet, petrol, zahăr, chibrite, ș. a. pe ouă. Grecul (duchenarul) numit astfel, chiar de-ar fi fost turc, nu jidov cum era, primea bucuroși ouă, pe cari el le valoriza în quant mare, astfel încât el involuntar deveni comerciant de ouă.

Așa casa bogatului, așa și cea a săracului, a jelerului, cum i-se spunea celui cu casă, dar fără braz-

dă la câmp, trăla sub raport bănesc sau financiar, după același normă.

De aceia nici nu se auzea la noi de furat. Hoji sau lotri la noi în sat nu s'au pomenit.

Voiu fi fost de 7-8 ani, când pentru prima oră am auzit — și m'am îngrozit foarte — că pe lumea aceasta se și fură, ba chiar se și omoară.

Era cazul lui badea Lazar Stan, un fruntaș care locuia a 3-a casă dela marginea satului. Avea o căsuță. Intr'o noapte îl călcără hoții și îl furară toate hainele din casa dela stradă. Cum el dormea în sub părete (târnat) se trezi și prinzând de veste pe hoji îi urmări pe drumu Sfetandrașului, până îl ajunse. Dar știți cu ce s'a ales? Făpturilor, cari nu erau alții, decât corturarii, negri la piele și la suflet, îl bătură crunt ca pe Samarineanul, și-l lăsară aproape mort, unde îl aflară dimineața următoare lucrătorii ești la muncă câmpului, între cari era și tatăl meu fle-ertat.

Tatăl meu numit de popor „Popa Ioan” însuși fiu de țaran, om popular, dar foarte serios, în tot timpul păstoririi sale (24 ani) nu le-a fost poporenilor numai preot, ci sfătătorul celor ce îl obse-dau, îndrumătorul celor rătăciți, mângăietorul celor scârbiți dar de multe ori și judecătorul și necruțător față de cei vinovați. Pentru o încălcare a vieții conjugale, fie a soțului sau a soției, părțile, adică cei certați, erau chemați la judecata preotului. Nu-mi aduc aminte de nici un divorț, de pe vremea aceea Știu însă și 10 cazuri, petrecute sub ochii noștri, că bărbatul și mulerea certați rău, veniau din 2 direcții opuse la preot, dar dela el plecau ambii pe acelaș drum și pe acelaș potecă... împăcluiți. Deci preotul mai era, în vremea acela... împăcluitorul... celor certați.

Da, așa era viața la sate și așa ar fi bine să fie și de aici înainte.

V'am plimbat puțin cu gândul prin satul meu de naștere, v'am arătat rostul unei vieți neîntinată, pe care o trăiau sătenii mei, înainte cu 40-50 de ani.

Până când poporul ținea la preotul său și la învățătorii săi, ca la părinții săi, neamul nostru românesc ducea o viață fericită.

Fericirea este o stare sufletească, care, ce-drept, este condiționată de bunăstare și de mulțumirea corporală, dar nu e legată nici decât de mărimea bogățiilor.

Căci presupun, că și D-Voastră a-ți auzit din evanghelia lui Luca (cap. 18. vers 25) „că mai ușor va trece o cămilă prin urechea acului, decât bogatul întru împărăția lui Dumnezeu”.

Nu vă sărguiți dar a vă aduna prea multe comori pe pământ.

Și dacă din greșală, cu sau fără voie, a-ți lăcomit vreodată la prea multă bogăție, cereți-vă ertare dela Domnul, ca tâlharul de pe cruce și ca David regele și psalmistul,

Istoria sfântă nu amintește, ce anume faptă a săvârșit tâlharul grațiat, dar îndată ce poartă numele de „tâlhar” sunt sigur, că nu va fi făcut vre-o milostenie și totuși a primit ertare.

Dal pentru că „cele-ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu puțință lui Dumnezeu”. (Luca c. 18 v. 27)

Ca oameni, toți suntem robi ai păcatului, toți putem greși, dar dacă e așa, suntem datori să mărturisim adevărul și să suportăm pedeapsa, să nu zic, cu mândrie, ci cu datorie, cu bărbăție și nici decum cu încăpăținare, ori cu ură sau gând de răsbunare, căci aceasta ar agrava situația noastră și ne-ar duce la al 2-lea păcat, poate mai mare, ca cel dintâi și va fi rățâcirea cea de apoi, mai rea ca cea dintâi. (Matei c. 24 v. 64).

Chibzuți, dar, toți pașii vostri schimbați privirea cea dușmănoasă, cereți dela Domnul inimă curată și Duh drept, până ce nu e târziu, căci dacă nu ați putut înfricoșa pe Domnii judecători lumești, pe marele judecător Iisus Hristos cu atât mai puțin îl veți putea înspăimânta.

Nu vă risipiți vremea în gânduri rele, ci numai în rugăciuni și în cereri către unul născut fiul lui Dumnezeu, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Dacă după faptele Voastre, pe cari eu nu le cunosc și nici nu doresc să le știu, — ferească-mă Dumnezeu, — prin blândețea Domnilor judecători vi-s'a dat să ispășiți pedepse atât de ușoare, atunci și domnilor lor, dar cu mult, mai ales lui Isus Cristos, le datorăți cu o caldă recunoștință.

Timpul, cât aveți să-l petreceți în prinsoare, trebuie să-l considerați, să-l socotiți, ca un timp de școală.

Nu-l luați atât de tragic, atât de greu, căci prin aceasta, nu vi se va ușura sarcina, ci în vremea aceasta rugați pe stăpânitorii vostri, pe domnii cari vă supravegheză, să vă dea ceva de lucru. Alegeți-vă fiecare o îndeletnicire și muncii, că munca alungă dela om urâtul și gândul cel rău.

E prea adevărat, că ar fi de 10 ori mai grea robia, dacă l-ai lipsi pe rob de libertate și deodată și de mica distracție, de muncă, dar sunt și robi încăpăținați, cari cred că înfrică lupul cu piele de oaie, vezi bine dacă nu ascultă ordinele temniței — chiar pe domnia-sa, pe mânia-sa, îl vor pune pe picior liber.

Imi place să cred, că între românii noștri nu avem și să nici nu dele Dumnezeu — așa tâlhari — cari să nu poată, să-și calce pe inimă.

În vremea stăpânirii ungurești, robia era mult mai grea și mult mai aspră.

Și dacă până la război — sub unguri — pedepsele erau croite după legile lui Moise, adică dinte pentru dinte sau ștreang pentru omor, azi în țara românească pedepsele se croiesc, după legile lui Isus Hristos.

Dar acum asta nu înseamnă să susținem teo-

ria bogatului prost, care zice: „Te-omor și te plătesc cu banii”.

Căci de amorât nu-i lucru mare, poți omori, dar ca să te scoți cu banii asta nu te crede nime. În nădejdea aceea — ar fi mai bine să renunți la omor.

În țările din apusul Europei, unde școlile au semănat, cu mâna plină, învățătura, temnițele stau aproape goale, pentru-că omul civilizat, nu numai că nu ucide pe nimeni, ci fuge și de sfadă, ca de bată-l tămăia.

Dar acum e așa și nu-i altcum.

Să vedem, ce rost ați mai avea voi în lumea aceasta.

Rostul vostru în lumea aceasta este răspicat, prin învățătura Domnului Iisus Hristos, carele ne-a zis: „De-ți va greși ție fratele tău, ceartă-l pe el între tine și el” „și dacă te va asculta, iată, că ai dobândit pe fratele tău”.

Cu Hristos Domnul nostru și societatea omenescă vă va ierta toate greșelile voastre, dacă ne veți asculta.

Slujbele din Dumineci și sărbători, ce se servesc sub ochii vostri, prin cucernici preoți, au ca scop să stropească și se curețe din inima voastră, toată fără de legea și pofta cea rea.

Predicile preoților, cuvântările celor ce vin la voi, toate tind la dorința de a Vă răscumpăra pe voi din calea pierzării, pe care ați apucat, până a nu ajunge aici.

Noi încă nu suntem mai bogați cum erați poate și voi în satul și 'n căsuța voastră și nici noi nu suntem orbi, vedem și noi, că pe lângă noi trăiesc mulți în desfățare, se îmbracă în porfiră și visson, da îi vedem și o spunem fără minciună, că ne uităm, cu jind la ei, îi privim cu oarecare părere de rău; dar stă de parte de noi gândul, de a le fura ceia-ce este a lor, sau de a zămisii în gândul nostru uciderea lor.

Doamne ferește-ne de acest gând și de dracul cel dela miază-zi.

Suntem săraci, dar trăim bine și mulțumim lui Dumnezeu, că ne simțim fericiți.

Când mănâncă bogatul friptură, noi ne mulțumim și cu slănină.

Am cunoscut în viața mea și pe bogat și pe sărac. Bogatul e pururea dornic după și mai multă comoară, iar săracul e mulțumit, dacă are de azi pe mâne.

Doamne, mulți ani s'au strecurat în lume până s'a verificat, proverbul nostru românesc: Nu e mult să nu se gate și puțin să nu s'ajungă”.

De acela, când veți leși în viață, mulțumiți-vă eu cât vă va da Dumnezeu și nu mai lăcomiți la ceiace nu este al vostru.

Prețuiți mai pre sus de toate sănătatea voastră și a familiei voastre, prețuiți pacea și bunaînțelegerea,

căci aceste sunt comorile pe cari le-a adus Domnul Hristos din ceriu la nașterea Sa.

Intru acestea veți afla voi fericirea și nu în bețile și mânie, nu în hulă și pizmă, nu în bătăi și certuri

Faceți și voi cum a făcut Lot nepotul lui Avram Când a aflat Avram că slujile sale să ceartă cu slugile lui Lot, l-a rugat să se mute din țara lui. Și Lot l-a ascultat și s'a mutat din Canaan, în pământul Iordanului, unde și-a zidit cele 2 cetăți: Sodoma și Gomora.

Vedeți cum știură să facă pace Avram și Lot.

Nici o carte din lume, nici o istorie, nu comentează mai amănunțit viața noastră de pe aceasta planetă, aflătoare în grația lui Dumnezeu, ca și Iisus Hristos și- cel însuflăți de El să scrie Biblia, unde merge cu purtarea sa de grijă până și la robi și zice la faptele îndurării trupesti (4): Cercetați pe cei din închisoare, iar la faptele îndurării sufletești spune: mângâieți pe cei întristați.

N'am venit azi la voi, să vă măresc întristarea nici să vă amăresc zilele și dacă uneori voiu fi fost prea aspru în cuvinte, vă rog să mă iertați, — căci și eu, ca toți ceilalți domni — a-și dori, să vă văd la vetrele voastre, ca oameni de omenie și de pace, folositori patriei și neamului românesc.

Murdăria de pe rufe se spală cu apă, iar păcatele prin rugăciuni, post și fapte bune.

Iul. Lucașu.
director școlar

Viața religioasă în Arad și eparhie.

La inițiativa P. S. Sale Episcopul nostru Grigorie, începând cu Duminica Ortodoxiei, s'au organizat în postul Invierii Domnului, misiuni religioase și manifestări de înălțare sufletească pe tot întinsul eparhiei Aradului. În orașele Arad, Timișoara și alte localități preoții au ținut conferințe religioase pentru reculegerea sufletelor. Asemenea în școli preoți-profesori și părinții catolici au ținut să adâncească în cursul marelui post educația religioasă a elevilor, cari apoi Sâmbătă în 1 Aprilie au fost mărturiți cu multă grijă.

În Arad, au fost concentrați Sâmbătă dimineața la ora 8 toți elevii și elevele în număr aproape una mie. Aici P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, ca un demn părinte al tineretului, a rostit impresionanta cuvântare pe care am publicat-o în numărul trecut al revistei noastre.

Duminecă dimineața elevii și elevele s'au împărțit cu sfintele taine la 3 biserici; la catedrală, la biserica internatului de fete și în biserica din cetate.

Serbarea Unirii Basarabiei la scoalele din Arad.

Sâmbătă în 8 Aprilie a. c., a avut loc serbarea unirii Basarabiei la toate școlile din localitate.

La orele 8 dimineața s'a oficiat în Biserica Catedrală un Te-Deum prin P. C. preoți: Dr. Teodor Botiș, rectorul Academiei teologice, S. Ștefan, I. Hăl-măjan, N. Țandru, Turicu și Dr. I. Petreșu.

Cuvântarea ocazională a fost rostită de către preotul Turicu.

Au asistat elevii școalelor primare secundare și studenții Academiei teologice în frunte cu membrul Corpului didactic

După terminarea serviciului divin, fiecare școală a comemorat, în cadrele unor serbări școlare, aniversarea de 15 ani a unirii Basarabiei cu Patria-Mamă.

La academia teologică programul serbării s'a desfășurat în aula Academiei. Corul tinerimii întonează Imnul Regal, după care P. C. Sa Părintele Rector Dr. Teodor Botiș, ține un frumos discurs comemorativ. Expune în cadrele acestui discurs evenimentele și factorii cari au pregătit și terminat biruința dreptății istorice ca Basarabia răpită la 1812 să fie realipită la sânul Patriei-Mamă. Discursul se încheie cu cuvintele de însuflețire și cu un apel călduros la adresa tinerimii de a aduce cu bucurie jertfă pe altarul Patriei și al Năzămului ori de câte ori trebuința va cere. Cuvântarea, a P. C. Sale Păr. Rector, a produs adâncă impresie asupra ascultătorilor.

Înălțătoarea serbare se încheie cu Imnul „Pe-al nostru steag e scris unire”.

Misiune religioasă.

Dumineca a treia din post a fost pentru credincioșii comunei bisericesti din Păuliș, o zi de reculegere și mângăiere sufletească. Anunțat fiind cercul religios ce se va ține, creștinii au grăbit la sf. biserică cu mic cu mare. Înainte de masă s'a săvârșit sf. liturghie de păr. C. Popescu parohul comunei, iar la priceasnă candidatul de preoție Gh. Barbă rostește o predică, vorbind despre însemnătatea zilei.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul Societății „Oastea Domnului”, care sub îngrijirea părintească a preotului C. Popescu, dă roade îmbelșugate, cântând regulat la sfânta liturghie.

După masă au sosit în localitate preoții I. Chebelev din Șoimoș și Gh. Crișovan din Radna.

Din Radna au venit: credincioșii din „Oastea Domnului” și mulți credincioși din comunele; Ghloroc, Covăsinți și Sâmbăteni. La ora 3 se săvârșește vecernia și pavecernia de preoții C. Popescu, I. Chebelev și Gh. Crișovan. Biserica era plină de credincioși, cei mai mulți veniți cu credința în suflere pentru a li-se face slujba făcătoare de minuni a sf. Maslu. Predică păr. Gh. Crișovan, vorbind despre ciustirea sf. cruci și despre felul cum trebuie să-și poarte fie-

care creștin crucea lui. Se săvârșește apoi taina sf. Maslu.

A fost îndușător tabloul, văzând pe copilașii cari suferiseră de paralizie infantilă, aduși de mamele lor. Și câtă nedejde și credință nutreau ele, se vedea pe fețele lor când au fost unși toți bolnavii cu untdelemn sfințit.

Predică pâr. I. Chebeleu, îndemnând pe credincioși să păzească tezaurul scump al credinței ortodoxe, care a fost pavăza creștinilor dealungul veacurilor. Il cheamă pe toți la Biserica mamă, să se adape la isvorul cel nesecat al Tainelor sfinte. Impresionant a fost momentul când un copil nevinovat a deschis sf. evanghelistar și s'a cetit sfânta evangheliu de la Luca cap. 6 vers 31-36.

Pâr. C. Popescu vorbește în legătură cu aceasta și îndeamnă pe credincioși să urmeze sfaturile din sf. evangheliu și să le primim ca o arătare cerească, că prea sunt grele vremurile în cari trăim. „Ceeace voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea“.

Asistent

Misiune și cerc religios în Chișoda.

Dumineca a treia din sf. Post s'au desfășurat în Chișoda impunătoare solemnități religioase-culturale. O nouă zală prinsă în apostolatul, ce-l face biserica noastră în ritmul ei de misionarism grăbit. Tractul Timișorilor are în fruntea sa un meșter neobosit al acestui apostolat. E dl dr. P. Țiucra, care la toate misiunile și adunările cercurilor preoțești ale tractului la parte activă și îndrumătoare.

Dintr'un gând norocit al dlui protopop s'au încoplat și aici în Chișoda într'un ansamblu armonic: misiunea religioasă, cercul preoțesc și cercul cultural „Astra“, ca varietăți expresive.

La Vecernia de Sâmbătă seara a oficiat preotul locului, Victor Aga și misionarul tractului Traian Barzu, care a demonstrat pe înțelesul școlariilor și creștinilor adunați trebuința mărturisirii și sfințenia cumințurii. Tot atunci s'au spovedit creștinii pregătiți și școlarii mai vârstnici.

Duminecă dimineața, ca o solle de binecuvântare a acestei misiuni, se cerne mereu o ploale mărunță, așteptată de mult. Sf. liturgie e oficiată de un sobor de preoți: Tr. Barzu, V. Popovici din Mehala, V. Aga din loc, sub pontificarea dlui protopop. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bărbătesc sub conducerea secretarului comunal Ioan Vasili.

Dl. protopop, a rostit o predică magistrală, un model de predică pentru popor, talmăcind

texturile; „lăpădarea de sine, luarea crucii“, cu îndemnuri la mărturisire și la cumințare. Creștinii, cari au umplut biserica, pare-că sorbiau cuvintele și ideile senine și se cetia de pe fețele lor, dorința de urmare, de îndreptare, răpiți într'un elan de însuflețire duhovnicească. Tot dl. protopop a împărțit sf. euharistie la 40 de bărbați și femei și la peste 100 școlari și copii.

După masă, în largă casă națională, tixită de lume, s'a ținut adunarea publică, pe care o deschide dl. protopop, schițând rostul misiunilor religioase, folosul cercurilor religioase și binefacerile culturale ale „Astrei“. Preot. V. Popovici citește o conferință practică: „Despre creșterea copiilor“. Din partea „Astrei“ a vorbit dl. dr. Teleguț, despre boala turbării, cea mai grozavă dintre toate boalele și prea lătită în părțile bănățene. A dat lămuriri și povețe practice asupra boalei și asupra apărării și ajutorării la cazuri de mușcări de câni turbați. D-sa mai arată că a reușit să ridice un institut antirabic în Timișoara, căruia îi lipsesc aparatele medicale, ca să-și înceapă activitatea. Preotul D. Voniga preș. cercului religios, explică rostul cercurilor religioase spre folosul credincioșilor.

O variație impresionantă au dat declamărilor de poezii religioase și cântărilor bisericești ale școlariilor, precum și ale corului bisericesc. Dl. protopop, apoi, într'un corolar al zilei, relevă atenția creștinilor, cari au arătat un vădit interes prin prezența lor numeroasă, atât la biserică cât și la conferințe, ca rezultat a pastorației asidue a preotului local; iar ca semn de o mai expresivă împintinare de culturalizare, împarte la cel prezenți un număr considerabil de broșuri de ale Astrei.

Cuvântul de încheiere a fost al preotului V. Aga care a mulțumit conferențiarilor și dlui protopop; iar în numele corpului didactic a vorbit directorul I. Cio-rogaru, enunțând, după o practică de dascălie de 41 de ani, experiența, că pânăce biserica va fi temelie, punctului de reazăm al școalei, neamului nostru va fi ocrotit și va propăși tot spre bine.

V. Aga.

INFORMAȚIUNI.

Sărbători fericite și pline de mulțumiri sufletești dorim: colaboratorilor, prietenilor și cetitorilor revistei noastre.

Hristos a înviat!

Clasa Voevodului Mihai participă la serviciul Divin Marele Voevod Mihai însoțit de camarazii Săi de clasă dela Palat, s'a dus într'o Duminecă în grup cu aceștia, la biserica Boteanu unde a ascultat serviciul relegios.

Grupul de școlari a plect pe jos dela Palat, în

rânduri ordonate, având în frunte pe Marele Voevod Mihai.

Toți școlarii clasei dela Palatul Regal purtau noua lor uniformă de școală, bleu, confecționate pe cheltuiala casei regale.

Dela biserica Boteanu, școlarii s'au dus la șosea unde o făcut o plimbare.

Salariile pe April vor fi plătite, — după cum precizează un comunicat al ministerului de finanțe, — în a treia decadă a lunii, conform legii contabilității statului.

PELERINAJ la Sf. Mănăstire „Izbuc“, județul Bihor. Vineri, în 21 Aprilie, fiind serbătoarea „Izvorul Tămăduirii“, Sf. M-tire Izbuc organizează anul aceasta un mare pelerinaj religios. Slujbele religioase vor fi oficiate de un mare sobor de călugări și preoți.

După priveghierea de seara și sf. liturghie din ziua serbării, toți preoții, cu poporul, vor ieși la izvor, unde se va face sfințirea apei. Rugăm pe toți creștinii să ia parte la acest pelerinaj, pentru lauda lui Dumnezeu și folosul lor sufletesc.

Arhim. Atanasie.

Implinindu-se anul acesta 25 ani dela înființare, Universitatea populară „Nicolae Iorga“ roagă pe toți conferențiarilor cari i-au dat prețiosul concurs și doresc să țină și anul acesta conferințe la Vălenii de Munte să se anunțe până în ziua de 10 Mai 1933 la sediul universității populare (București I, B-dul Schitu Măgureanu 1), indicând preciz titlul cursului sau conferinței și săptămâna în care este hotărât să vie la Văleni.

— Sfințirea paraclisului Sfânta Treime și a căminului românesc din cetatea Ierihon, de pe malul Iordanului, s'a făcut de către Mitropolitul Vasile al Ascalonului, care a vizitat în anii din urmă România.

— În orașul Ierusalim se găsesc 77 de altare, în care se poate săvârși Sfânta Liturghie.

— După moartea Prea fericitului Patriarh Damianos, a fost ales locșitor al tronului patriarhal Mitropolitul Kaladion. Se crede că va fi ales Patriarh definitiv: ori Meletie actual Patriarh al Alexandriei, o persoană de mare valoare bisericească și politică — protejată și de guvernul englez, — sau mitropolitul Timotei al Vitleemului, scriitor de valoare.

— Printr'o ordonanță a guvernului publicată de curând, toate instituțiile religioase și de binefacere, precum și toate școlile din Palestina, sunt scutite de orice fel de impozite și taxe vamale.

— S'a început reparația întregii Catedrale a Sfântului Mormânt, — în înțelegere cu toți acei cari slujesc aci: ortodoxi, catolici, armeni și sirieni.

Nr. 1746/933.

Ordin Circular

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Eparhia ort. rom. a Aradului.

Ordonăm, ca toate imprimatele, recvizitele de scris, bisericești, lumânări ș. a. necesare bisericii noastre, cari să găsească la Librăria noastră Eparhială din Arad, să nu se mai cumpere din alte părți, căci chitanțele alăturate la socioți, despre rechizite aflătoare la Librăria noastră, se refuză și vor cădea în sarcina conducătorului oficiului parohial.

Arad, 28 Martie 1933.

Consiliul Eparhial ort. rom.
A r a d.

Parohii vacante.

Concurs repetit.

Pentru îndeplinirea parohiei Hălmăgel, devenită din nou vacantă prin renunțarea pr. Mitrofan Banciu, se publică din nou concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“. Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Stolele legale.

2. Intregirea de salar dela stat, pentru care parohia nu garantează. Nefiind casă parohială, alesul se va îngriji de locuință în parohie pe spesele sale.

Alesul preot va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza la școala primară din loc fără altă remunerație.

Parohia este de clasa III-a.

Cei ce doresc să recurgă la aceasta parohie vor înainta în termen oficiului protopopesc al Hălmăgelului cererea împreună cu anexele regulamentare, pe care o vor adresa Consiliului parohial ort. rom. Hălmăgel. După aceea, — cu prealabila înștiințare a protopopului, se vor prezenta în sfânta biserică din Hălmăgel, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând dispozițiunile §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii.

Hălmăgel, din ședința Consiliului parohial ținută la 23 Martie 1933.

Preot Ioan Mizeș m. p.

Iosif Nicula m. p.

Președintele Cons. parohial.

Notarul Cons. parohial.

În înțelegere cu: Ștefan Bogdan m. p.
protopop tractual.

—□—

2—3